

АНОТАЦІЯ
вибіркової дисципліни
«Психологія наукової творчості»

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою курсу є формування у здобувачів глибокого розуміння психологічних механізмів творчої діяльності в науці, розвиток умінь генерувати наукові ідеї, долати когнітивні бар'єри, застосовувати інноваційні дослідницькі підходи та формувати індивідуальний творчий стиль науковця. Дисципліна спрямована на розвиток здатності до креативного мислення, оригінальності наукових рішень та продуктивної інтелектуальної діяльності.

Очікувані результати навчання. За результатами вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні

Знати:

- теоретико-методологічні засади психології творчості та наукової творчості;
 - зміст і співвідношення понять творчість, наукова творчість, інсайт, креативність, інновація;
 - класичні та сучасні теорії творчості (Дж. Гілфорд, Е. Торренс, С. Медник, Г. Валлас та ін.);
 - структуру та етапи творчого процесу в науковій діяльності (підготовка, інкубація, інсайт, перевірка);
 - когнітивні механізми творчого мислення: дивергентне й конвергентне мислення, асоціативні процеси, інтуїцію;
 - роль уваги, пам'яті, уяви та когнітивної гнучкості в науковій творчості;
 - психофізіологічні та нейропсихологічні основи творчої діяльності;
 - особистісні чинники наукової творчості (мотивація, автономія, толерантність до невизначеності, наполегливість);
 - соціально-психологічні умови розвитку творчості в науці (наукові школи, менторство, колаборації);
 - психологічні бар'єри творчості в академічному середовищі (стереотипи мислення, перфекціонізм, страх помилок, прокрастинація);
 - методи стимулювання та розвитку наукової творчості;
 - особливості формування індивідуального творчого стилю науковця;
 - критерії та підходи до оцінювання творчого потенціалу й творчих результатів у науковій діяльності;
- можливості міждисциплінарної інтеграції ідей у сучасній науці.

Вміти:

- аналізувати психологічні механізми творчої діяльності в наукових дослідженнях;

- застосовувати теорії та моделі творчості для пояснення власного наукового процесу;
- генерувати оригінальні наукові ідеї та формулювати інноваційні дослідницькі проблеми;
- використовувати методи стимулювання творчого мислення (мозковий штурм, синектика, морфологічний аналіз, метод шести капелюхів тощо);
- розвивати дивергентне мислення, когнітивну гнучкість та асоціативність;
- створювати та перевіряти альтернативні гіпотези й дослідницькі підходи;
- інтегрувати міждисциплінарні ідеї у власні наукові проєкти;
- виявляти та долати когнітивні, емоційні й мотиваційні бар'єри творчості;
- застосовувати техніки подолання прокрастинації, страху помилок і перфекціонізму;
- формувати індивідуальні стратегії підтримки творчої продуктивності;
- поєднувати аналітичне мислення з інтуїтивними та евристичними підходами;
- працювати в наукових колабораціях, використовуючи соціальні ресурси творчості;
- оцінювати власний творчий потенціал і динаміку творчого розвитку;
- рефлексувати власний творчий стиль і планувати його подальше вдосконалення;
- демонструвати готовність до постійного саморозвитку та професійної мобільності в науковій діяльності.

Зміст програмного матеріалу.

Тема 1. Теоретичні засади психології наукової творчості

Тема 2. Когнітивні процеси у творчій діяльності науковця

Тема 3. Соціально-психологічні умови розвитку наукової творчості

Тема 4. Методи стимулювання наукової творчості

Тема 5. Творчість у науковому дослідженні: від ідеї до інновації

Тема 7. Подолання творчих бар'єрів та блоків

Тема 8. Підтримка й розвиток творчості в науковій діяльності

Обсяг (у кредитах ЄКТС/годинах)

4 кредити, 120 год, з яких 48 години аудиторних занять, 72 години самостійної роботи

Форма контролю

Залік

Кафедра, що забезпечує викладання навчальної дисципліни
Кафедра загальної та соціальної психології